

Memo

Datum:
1 november 2018

Onderwerp: Grondtoepassingen

Ter attentie van: Gemeenteraad

Afzender: College van B&W

Geachte leden van de raad,

De provincie Gelderland is het bevoegd gezag met betrekking tot de (complexe) inrichting Vink (hierna: Vink). In het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten voert de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) het toezicht op complexe inrichtingen uit. De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) voert binnen dit het Stelsel het *ketentoezicht* uit. Dit toezicht betreft met name toezicht op milieuactiviteiten die binnen een keten, al dan niet regio-overstijgend, plaatsvinden.

De afgelopen periode heeft de Omgevingsdienst Rivierenland, in het kader van het ketentoezicht, onderzoek gedaan naar grondstromen en grondtoepassing. Vink is onderzocht, omdat Vink binnen de keten verschillende rollen heeft en daardoor in de risicoanalyse relatief hoog scoort.

Uit dit zogeheten Diepgaand Administratief Toezicht (DAT) onderzoek volgde onder meer dat een grote partij grond, afkomstig van de locatie *Vink Hanzeweg*, is toegepast op een aantal plekken in woongebieden in Barneveld.

Er zijn echter vraagtekens gerezen bij de toepasbaarheid van de partij grond. Omdat de toepassing van de partij niet is gemeld conform de eisen van het Besluit bodemkwaliteit is deze niet of nauwelijks meer te traceren.

Wij informeren u door middel van deze memo over wat wij hebben gedaan (na kennis genomen te hebben van de uitkomsten van het onderzoek), hoe wij hierover met betrokkenen communiceren en wat wij hebben besloten om het doen van meldingen en de controle op grondtoepassingen in de toekomst te verbeteren.

Wie is verantwoordelijk voor grondtoepassingen in Barneveld?

Voor wat betreft de toepassing van de grond binnen de gemeente Barneveld is de gemeente Barneveld bevoegd gezag. Toezicht en de handhaving hierop worden, namens het college, uitgevoerd door de Omgevingsdienst De Vallei (OddV). De ODRA heeft naar aanleiding van het DAT-onderzoek een nadere (risico)analyse uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn getoetst door en afgestemd met de OddV.

Wat concludeerde de ODRA?

De ODRA concludeerde op 16 april 2018 (zie bijlage 1) dat, omdat geen meldingen conform het Besluit bodemkwaliteit zijn gedaan over de toepassing van deze grond,

niet of nauwelijks is te traceren waar de grond is toegepast. Uit getraceerde transportbegeleidingsbrieven kon echter worden achterhaald dat de desbetreffende partij grond op diverse plaatsen in woongebieden in Barneveld is terechtgekomen, onder andere aan de Lakenvelderlaan, Minorcalaan, Van Domselaarstraat/Van de Bogertlaan, Nederwoudseweg, Zijdehoenderlaan, Stanleystraat 24 en Apeldoornsestraat in Voorthuizen. Bij drie locaties (Lakenvelderlaan, Minorcalaan en Zijdehoenderlaan) gaat het om locaties waar de gemeente zelf in een ontwikkelende rol actief is en dus zelf verantwoordelijk was voor de voorgeschreven melding. Voor de overige locaties waren/zijn de initiatiefnemers/ontwikkelaars verantwoordelijk.

Welke keuringen hebben plaatsgevonden?

Uit de memo van de ODRA blijkt dat de partij grond tweemaal is onderzocht. Uit het rapport van de eerste keuring door adviesbureau Certicon d.d. 3 november 2015 blijkt onder meer dat de partij grond niet mag worden hergebruikt en dus gestort of gereinigd moet worden. De partij grond is echter niet gestort of gereinigd maar is voor een tweede keer gekeurd op 4 november 2015. Deze tweede keuring heeft plaatsgevonden onder een ander regime. De eerste keuring vond plaats op basis van BRL 7500, grond afkomstig van een reiniger, de herkeuring op basis van BRL 9335 voor een grondbank.

De tweede keuring werd opnieuw door Certicon uitgevoerd met dezelfde bemonsteringsstrategie en dezelfde analyses. De partij had bij de tweede monsterring gelijke afmetingen als de eerste keer. Verder doet de geringe tijd tussen de rapportagedatum van de eerste keuring (3 november 2015) en de analysedatum van de tweede keuring (4 november 2015) vermoeden dat er geen extra reinigingsslag is gemaakt.

Wat was de conclusie naar aanleiding van deze keuringen?

Uit het rapport van de tweede keuring van de partij grond d.d. 16 november 2015 volgt dat er geen maximale waarden worden overschreden.

Naar aanleiding van de onduidelijkheden over de toepassing en de kwaliteit van de partij grond is door de ODRA aanvullend administratief onderzoek verricht naar de risico's voor de volksgezondheid. Dit met gebruik van de oorspronkelijke partijanalyses, zoals beschikbaar gesteld door Vink. Gelet op de overschrijding van de maximale waarden bij de eerste keuring is door de ODRA een risicoanalyse uitgevoerd om te kunnen beoordelen hoe ernstig de situatie potentieel is. In de memo concludeert de ODRA dat er nauwelijks risico bestaat voor de volksgezondheid, ook niet in een *worstcasescenario* (bij gebruik van de meest negatieve bemonsteringsresultaten). De aanvullende analyse is uitgevoerd door bodemspecialisten bij de ODRA en getoetst door een bodemspecialist van de OddV. Deze specialist onderschrijft op basis van de gepresenteerde gegevens de conclusies van de analyse.

Wat hebben wij extra gedaan om zekerheid te krijgen?

De resultaten van het onderzoek en de aanvullende risicoanalyse zijn eind november 2017 voorgelegd aan gedeputeerde Bieze. Zij heeft de kwestie toen informeel mondeling kenbaar gemaakt aan het college. Nadien is het onderzoek aangevuld met een aantal technische details. De ODRA heeft de definitieve memo van 16 april 2018 eerst besproken met de gedeputeerde. Hieruit volgen geen specifieke acties vanuit de provincie als bevoegd gezag. Vervolgens is op 17 april 2018 de memo door de OddV aan het college toegezonden en heeft op 8 mei 2018 een overleg met het college, de OddV en de ODRA over deze kwestie plaatsgevonden.

Hoewel uit de memo van de ODRA van 16 april 2018 blijkt dat er feitelijk nauwelijks risico's zijn voor de volksgezondheid, hebben wij uit oogpunt van zorgvuldigheid desalniettemin opdracht gegeven aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) om onderzoek te doen naar de gezondheidsrisico's om alle risico's voor de volksgezondheid – voor zover mogelijk – uit te kunnen sluiten.

Wat is de conclusie van de VGGM/GGD Gelderland-Midden?

De VGGM/GGD Gelderland-Midden heeft 5 juli 2018 advies uitgebracht. De GGD is van mening dat de gebruikte grond geen gezondheidsrisico's oplevert voor bewoners of gebruikers. Dit advies is naderhand aangevuld. De GGD stelt in haar definitieve advies van 1 november 2018 dat in de gebruikte grond te hoge concentraties van bepaalde stoffen aanwezig zijn, met name styreen en aromatische oplosmiddelen, waardoor de grond niet voldoet aan de eisen die de wet aan nieuwbouwgrond stelt. De eisen (normen) die de wet aan nieuwbouwgrond stelt zijn bedoeld om de gezondheid van mensen te beschermen, maar ook om de kwaliteit van de bodem te waarborgen voor dieren en planten. Planten en dieren ondervinden eerder effecten van sommige stoffen dan mensen. Dat betekent dat de normen voor die stoffen lager zijn dan nodig is voor het beschermen van onze gezondheid. Daardoor kan het zo zijn dat grond die niet aan de regels voldoet toch geen gezondheidsrisico's oplevert voor mensen. In de betreffende partij grond liggen de concentraties van alle stoffen ruim onder de concentraties waarbij ze gezondheidsrisico's kunnen veroorzaken.

De eindconclusie van de GGD is dat deze grond géén gezondheidsrisico's oplevert voor de bewoners of gebruikers van de plekken waar de grond ligt.

Wij hebben deze kwestie meerdere malen intensief en grondig besproken en op 16 oktober 2018 besloten actief en transparant over deze kwestie te communiceren, in ieder geval naar de betrokken inwoners, de gemeenteraad, de provincie en Vink. Ook zijn de initiatiefnemers van de bouwprojecten op de andere locaties op de hoogte gebracht.

Wat doen wij om grondtoepassingen beter te controleren?

De gemeente Barneveld is verantwoordelijk om een melding op grond van het Besluit bodemkwaliteit in te dienen op die locaties waar grond wordt toegepast in projecten waartoe de gemeente opdracht gegeven heeft en/of op locaties die de gemeente in eigendom heeft. Dat blijkt in de genoemde gevallen ten onrechte niet te zijn gebeurd. Dat roept de vraag op hoe binnen de gemeentelijke organisatie invulling wordt gegeven aan de betreffende regelgeving.

Wij hebben daarom direct opdracht gegeven een extern bureau te laten onderzoeken hoe in Barneveld wordt omgegaan met grondstromen. Deze vraag moet benaderd worden vanuit de rol van de gemeente als ontwikkelaar en als handha-ver, zowel kijkend naar de inhoud als naar het proces.

Uit de resultaten van dit onderzoek kunnen lessen worden getrokken en zo nodig verbeteringen aangebracht worden ten aanzien van hoe de gemeente Barneveld met de grondstromen omgaat.

Overigens zijn naar aanleiding van deze kwestie al verbeteringen geïmplementeerd in de gemeentelijke organisatie:

1.
In elk bestek is nu al een post opgenomen over grondverzet: wat er gedaan moet worden en wie dat moet doen. Hieronder valt ook het doen van meldingen op grond van het Besluit bodemkwaliteit.
2.
Daarnaast wordt met de OddV gesproken over de rollen en verantwoordelijkheden bij grondstromen. Dit wordt de komende tijd verder uitgewerkt en geïntensiveerd.
3.
Bovendien wordt in de gemeentelijke organisatie een coördinator grondstromen aangewezen, om zo meer zicht en grip op de grondstromen in de gemeente Barne-

veld te krijgen.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage 1: Memo ODRA 16 april 2018

Bijlage 2: Bewonersbrief

Bijlage 3: Brief VGGM/GGD Gelderland-Midden